

foreligger, var det jo muligt, at disse Friheder vedblivende kunde bevares for Nerne; men da et udtrykkeligt Forbehold ikke er taget, var det dog ogsaa muligt, og maaskee rimeligt, at Loven kunde blive udstrakt til dem, og i ethvert Fald er det vistnok mindre rigtigt, at en Landsdeel saaledes vedbliver at være undtaget fra en Lov, uden at det udtrykkelig er nævnt i selve Loven. Hvis nu denne Lov skulde blive udstrakt til at gjælde for Vesterlandsføhr og Anrum, og Friheden derimod skulde vedblive paa de slesvigiske Vesterhavssøer og deriblandt ogsaa paa Østerlandsføhr, saa vilde derved fremkomme en Forskjel med Hensyn til Lovgivningen paa disse Der, som jeg vilde ansee for høist uheldig. Man vil maaskee sige, at en Lov i Lighed med denne vil blive forelagt for den næste Stænderforsamling, og at Regjeringen deri ikke længere vil bibeholde den. Stadfæstelse af Privilegierne, som hidtil har været optaget i de slesvigiske Værnepligtslove; men selv om Regjeringen vil gjøre dette, have vi ikke nogen Sikkerhed for, at Stænderforsamlingen vil gaae ind derpaa. Jeg skal ikke opholde mig ved de naturlige Grunde til disse Friheder, som findes i de særegne Forhold ovre paa Nerne. Hovedgrunden har sagtens været, at da Agerbruget paa Nerne kun giver et sparsomt Erhverv, er det efterhaanden bleven en Vresfag for den unge, bygtige og kraftige Befolkning at søge sit Erhverv paa Søen, og helst paa lange Reiser, og at de derfor kun sjelden, ofte med flere Mars Mellemrum, komme tilbage til deres Hjemstavn, og først i en høiere Alder, naar de ere blevne trætte af Søen og have erhvervet sig saa megen Formue, som de ansee tilstrækkelig for deres øvrige Levedage, bosætte sig paa Nerne, at sige, hvis de ikke, hvad desværre ofte skeer, forinden have fundet deres Grav i Vølgerue. Ved en almindelig Værnepligtslov for dem kunde man derfor let drive dem bort fra den indenrigske Fart og over i den udenrigske, eller maaskee endog aldeles drive dem bort fra deres Hjemstavn. Jeg skal imidlertid ikke opholde mig enten ved denne eller andre lignende Grunde, som kunde anføres for selve disse Privilegiens Bedligholdelse, men jeg skal holde mig til det, som er Hovedgrunden, hvorfor jeg har bragt denne Sag paa Bane, nemlig, den

Forskjel, der kunde opstaae imellem den slesvigiske og kongerigske Lovgivning. Nu for Tiden er Forholdet i de blandede Distrikter saaledes, at det for Beboerne er et stort Gode, og mere og mere paaskjønnes som et saadant, at boe under Kongerigets frie Lovgivning og Bestyrelse. Jeg for min Part skal ikke ønske, at den Forskjel, der for Tiden finder Sted imellem Hertugdømmets og Kongerigets Lovgivning, maa vedblive, jeg troer, at den uden Skade, ja til ikke ringe Gavn, kunde formindskes, eller endog aldeles forsvinde; men saa længe der skal gives en Forskjel, saa længe troer jeg rigtignok, at vi her i Salen ikke skulle gjøre Noget for at lægge Byrder paa den kongerigske Befolkning, som den slesvigiske er fri for. Jeg troer, at vi derved udsætte os for ikke alene at vende disse Beboeres Sind, som hidtil med en ganske sjelden og mærkelig Trofasthed have sluttet sig til Kongeriget, bort fra os, men tillige for at fremkalde hos deres slesvigiske Naboer en mindre Lyft end den, der maaskee allerede er tilstede, til at ønske en nærmere Forbindelse med os. Dertil kommer desuden den ligefremme praktiske Ulempe, at saalænge som de slesvigiske Beboere af Vesterhavssøerne ere fritagne for den almindelige Værnepligt, saalænge ville vi ikke let kunne ramme de Beboere, der boe paa Kongerigets Grund, da de jo blot behøve at flytte deres Bopæl over paa Hertugdømmets Grund; thi begge Slags Grundeieendomme ligge ofte hinanden saa nær og saaledes blandede ind imellem hinanden, at det ikke vil være dem noget vanskeligt Offer. Men, som sagt, Hovedgrunden er for mig den, at der let kunde blive en Forskjel imellem den slesvigiske og kongerigske Lovgivning, som jeg vilde ansee for i og for sig meget uheldig. Jeg vil derfor meget ønske og haabe, at Rigsdagen vil bidrage til og den ærede Minister ikke modsætte sig, at der i denne Lov bliver givet en udtrykkelig Bestemmelse om, at den Forrettighed i Henseende til Værnepligten, som Beboerne af Vesterlandsføhr og Anrum for Tiden ere i Besiddelse af, og som de have havt saa langt, som Erindringen gaaer tilbage, maa bevares, i alt Fald saalænge de slesvigiske Vesterhavssøer have den samme Forrettighed; ja, jeg vilde endog saa ønske, at man kunde gaae et Skridt videre og udstrække disse